

УДК 330.332

АНАЛІЗ СТАНУ ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ

ANALYSIS OF THE STATE OF PLANNING FOR THE DEVELOPMENT OF GREEN TOURISM IN RURAL AREAS

Світлична А.В.кандидат економічних наук, доцент
Полтавська державна аграрна академія**Svitlychna A.V.**Ph.D. in economics
Poltava State Agrarian Academy**Степанова М.Ю.**студент
Полтавської державної аграрної академії**Stepanova M.Yu.**Master's Degree
Poltava State Agrarian Academy

У статті проведено аналіз стану планування розвитку зеленого туризму в сільських територіях. У Миргородському районі налічується 15 садіб зеленого туризму. Туристична діяльність планується на основі Стратегії розвитку туризму та курортів України на період до 2026 року, Стратегії розвитку туризму та курортів у Полтавській області на 2019-2029 роки та Стратегії сталого розвитку Миргородського субрегіону до 2028 р. Перспективність розвитку туристично-рекреаційної та санаторно-курортної галузей зумовлена такими чинниками: невичерпні запаси мінеральної води; сприятливий, м'який, без різких коливань температури кліматичний режим; стабільний попит на санаторно-курортні послуги; високий матеріально-технічний потенціал галузі; можливість користування санаторно-курортними послугами цілий рік.

Ключові слова: зелений туризм, стратегія, планування, сільська садиба, розвиток.

В статье проведен анализ планирования развития зеленого туризма в сельских территориях. В Миргородском районе насчитывается 15 усадеб зеленого туризма. Туристическая деятельность планируется на основе Стратегии развития туризма и курортов Украины на период до 2026 года, Стратегии развития туризма и курортов в Полтавской области на 2019-2029 годы и Стратегии устойчивого развития Миргородского субрегиона в 2028 г. Перспективность развития туристско-рекреационной и санаторно-курортной отрасли обусловлена следующими факторами: неисчерпаемые запасы минеральной воды; благоприятный, мягкий, без резких колебаний температуры климатический режим; стабильный спрос на санаторно-курортные услуги; высокий материально-технический потенциал отрасли; возможность пользования санаторно-курортными услугами круглый год.

Ключевые слова: зеленый туризм, стратегия, планирование, сельская усадьба, развитие..

The article analyzes the state of planning for the development of green tourism in rural areas. There are 15 green tourism estates in Myrhorod district. Tourism activities are planned on the basis of the Strategy of development of tourism and resorts of Ukraine for the period up to 2026, the Strategy of development of tourism and resorts in the Poltava region for 2019-2029 and the Strategy of sustainable development of the Myrhorod subregion until 2028. The prospect of the development of tourist-recreational and sanatorium-resort industry due to the following factors: inexhaustible reserves of mineral water; favorable, mild, climate-free, without sharp temperature fluctuations; stable demand for spa services; good logistical potential of the industry; possibility of using the spa services all year long.

Keywords: green tourism, strategy, planning, rural estate, development.

Постановка проблеми. З урахуванням комплексу передумов інституційного, природно-кліматичного, економічного, соціального та екологічного характеру в сучасних умовах, становлення та розвитку сільського зеленого туризму постає одним з перспективних напрямів диференціації господарської діяльності суб'єктів господарювання. Сільський зелений туризм, як компонента стратегії диверсифікації господарської діяльності, спроможний забез-

печити вирішення проблем зайнятості сільського населення, підвищення рівня доходів агровиробників, раціонального природокористування та охорони довкілля [6, с. 6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові підходи до процесу управління діяльністю суб'єктів підприємництва у сфері туризму висвітлені в роботах В. Васильєва, В. Бірковича, П. Горішевського, В. Гловацької, В. Гоблика, А. Зінченко,

Т. Зінчук, С. Ілляшенко, В. Кифяк, Н. Кудли та ін. Проте, теоретична і практична необхідність вирішення проблем управління розвитком зеленого туризму шляхом удосконалення планових механізмів діяльності обумовлюють необхідність проведення подальших досліджень

Постановка завдання. Проаналізувати особливості стану планування розвитку зеленого туризму в сільських територіях Миргородського субрегіону Полтавської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Планування розвитку зеленого туризму в Миргородському районі передбачає дотримання схваленої урядом «Стратегії розвитку туризму та курортів України на період до 2026 року». Документ розроблено з метою створення умов для забезпечення прискореного розвитку сфери туризму і курортів, перетворення її у високоефективну, інтегровану у світовий ринок галузь [5, с. 68]. Перелік основних стратегій, якими в своїй діяльності керуються спеціалісти туристичної галузі Миргородського району наведено на рис. 1.

Реалізується Стратегія розвитку туризму та курортів у Полтавській області на 2019-2029 роки, в якій зазначені основні планові проєкти в туристичній галузі області. У галузі розвитку туризму і культури затверджені та реалізуються такі обласні програми: комплексна Програма розвитку культури, мистецтва та охорони культурної спадщини в Полтавській області на 2018-2020 роки, затверджена рішенням другого пленарного засідання вісімнадцятої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 22.12.2017 р. № 583; обласна Програма розвитку

туризму і курортів на 2016-2020 роки, затверджена рішенням першого пленарного засідання третьої сесії Полтавської обласної ради сьомого скликання від 29.01.2016 № 32.

На виконання Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року та обласної стратегії в Миргородському регіоні розробили «Стратегію сталого розвитку Миргородського субрегіону до 2028 р.». Стратегічні напрями розвитку субрегіону включають: А. Розвиток бізнесу та зеленої економіки; В. Розвиток лікувально-бальнеологічної та рекреаційно-туристичної сфери; С. Формування екобезпечного соціально-культурного простору субрегіону; Д. Покращення системи управління та активізація громади субрегіону. В Стратегічному напрямі зазначено перспективні шляхи розвитку лікувально-бальнеологічної та рекреаційно-туристичної сфери (рис. 2).

Перспективність розвитку туристично-рекреаційної та санаторно-курортної галузей зумовлена такими чинниками: невичерпні запаси мінеральної води; сприятливий, м'який, без різких коливань температури кліматичний режим; стабільний попит на санаторно-курортні послуги; високий матеріально-технічний потенціал галузі; можливість користування санаторно-курортними послугами цілий рік. Перетворення Миргородського субрегіону на курортноліс європейського типу неможливо без створення умов, які б гарантували відпочиваючим якісне лікування та оздоровлення, невід'ємною частиною яких, є екологічна безпека [4, с. 230].

Цінова політика слугує вагомим інструментом залучення туристів для відпочинку в сільській місцевості і залежить від ряду факторів: місце розта-

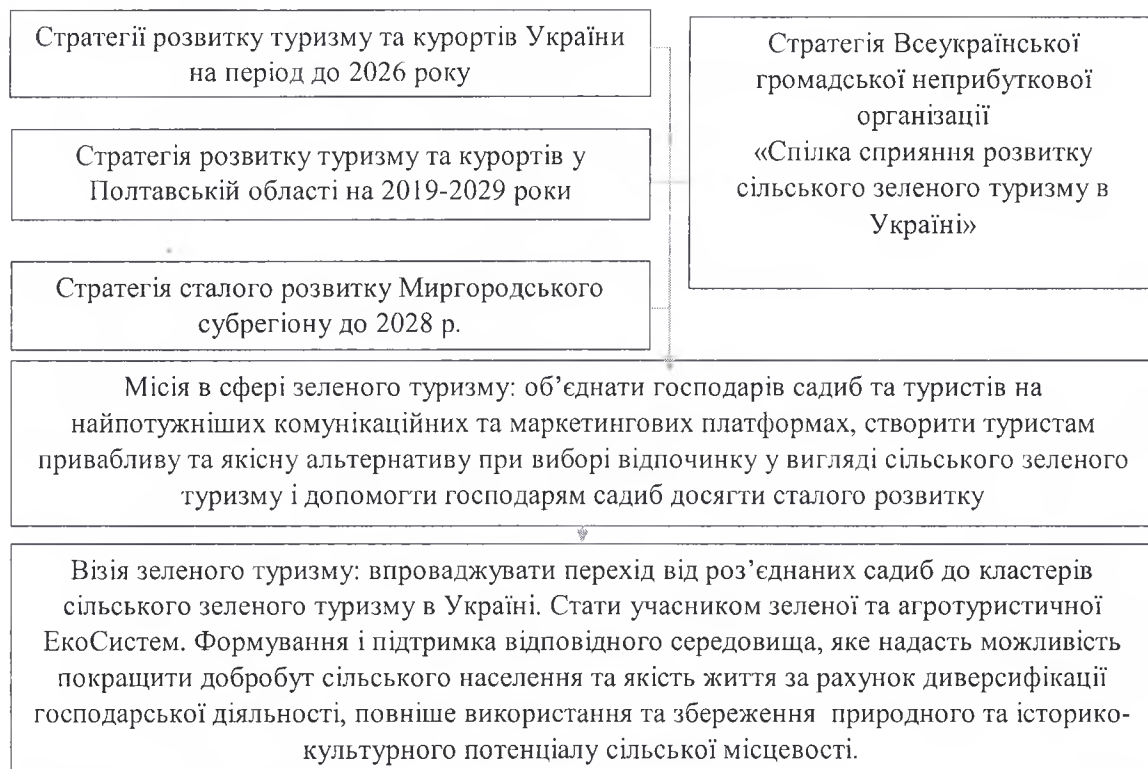

Рис. 1. Складові стратегічного розвитку Миргородського субрегіону, 2018 р.

Напрямок розвитку В Стратегії сталого розвитку Миргородського субрегіону до 2028 р. Розвиток лікувально-бальнеологічної та рекреаційно-туристичної сфери		
Стратегічні цілі		
В.1. Посилення конкурентоспроможності у сфері надання лікувально-бальнеологічних послуг	В.2. Розвиток рекреаційної спроможності території	В.3. Розвиток історико-мистецького простору субрегіону
Оперативні цілі		
В.1.1. Маркетинг та брендинг курорту «Миргород»	В.2.1. Розвиток рекреаційного потенціалу субрегіону	В.3.1. Формування культурного кластеру «Народні ремесла» (мистецтво кераміки, гончарства, ковальства та бджільництва)
В.1.2. Підвищення якості послуг курорту «Миргород», зокрема запровадження міжнародної систем сертифікації	В.2.2. Формування мережі об'єктів та інфраструктури активного відпочинку	В.3.2. Створення віртуального історичного маршруту «Козацького мирового шляху»
В.1.3. Поглиблення взаємодії з міжнародними та національними лікувально-бальнеологічними центрами	В.2.3. Створення умов для відновлення існуючих та будівництва нових спортивних баз на території субрегіону	В.3.3. Формування туристично-мистецького кластеру «Гоголівський край»
В.1.4. Формування кластеру «Мережа здоров'я»	В.2.4. Створення в межах субрегіону мережі природоохоронних територій	
В.1.5. Формування мережі спеціалізованих, взаємо-підсилюючих лікувальних комплексів	В.2.5. Формування туристичного кластеру «Місто вихідного дня»	

Рис. 2. Схема стратегічних і оперативних цілей субрегіону за напрямом розвитку В. Розвиток лікувально-бальнеологічної та рекреаційно-туристичної сфери

шування, категорії засобу розміщення, сезону тощо. Як показує дослідження, вартість послуг по проживанню в сільських садибах не завжди відповідає уявленням про специфіку такого виду туризму як недорого сімейного відпочинку [3, с. 206] (табл. 1).

Готель «Хутір Гоголя» в с. В. Сорочинці пропонує перенестись в атмосферу українського села

1870 р. Поблизу р. Псел розташований хуторок із 5 старовинних українських хат під солом'яними дахами. У кожній хаті створений сільський інтер'єр під солом'яними дахами, є піч і навіть сінник у дворі [2, с. 5]. Але зручності сучасні – в кожній хатці санвузол, телевізор, холодильник. Трикімнатна чотиримісна хата «Пан Голова» готелю «Хутір Гоголя» –

Таблиця 1

Середня вартість послуг по розміщенню 1 особи в сільських садибах Миргородського району, 2018 р., грн

Назва садиби	Середня вартість номеру (в залежності від зручностей)	Діти до 6 років	Вартість грюхразового харчування
Готель «Хутір Гоголя» с. В. Сорочинці	300	40	400
Садиба зеленого туризму «У Ганни Василівни» с. Довгалівка	150	безкоштовно (до 10 років)	300
Музей української садиби «Світлана» с. Хомуць	100	безкоштовно	200
ГО з підтримки ініціатив жінок села «Гордіївна» с. Хомуць	50	безкоштовно	200
Кибинська садиба с. Кибинці	100	безкоштовно	250
Котедж «Старосвітський Пан» м. Миргород	600	безкоштовно	харчування відсутнє

600 грн, двомісні хати «Козак Свербигуз», «Коваль Вакула», «Дяк» і «Д'якова дружина» – 300 грн. Машину можна залишити на парковці біля готелю.

Село Великі Сорочинці славиться на всю Україну Сорочинським ярмарком, тому садиба особливо приваблює туристів в серпні. Тут розташована Спасо-Преображенська церква, Великосорочинський літературно-меморіальний музей М.В. Гоголя, Миргородський районний історико-краєзнавчий музей та музей духовності Великосорочинської санаторно-курортної школи-інтернату [1, с. 107].

Садиба зеленого туризму «У Ганни Василівни» розташована в 10 км від міста Миргород, на березі річки Хорол, в козацькому селі Довгалівка. До послуг гостей 2-, 3-, 4-місні номери, які обладнані каміном на дровах. У кожному номері телевізор, кондиціонер, санвузол, Wi-Fi.

На території комплексу «У Ганни Василівни» знаходиться банкетний зал з кондиціонерами, розрахований на 100 осіб, який можна використовувати як конференц-зал. З вікон банкетного залу відкривається вид на річку. Готельний комплекс проводить українські вечорниці з народними музиками і національною кухнею. Гості садиби можуть замовити 2-х або 3-разове харчування. Для любителів гри в пейнтбол, при проживанні і замовленні харчування, територія надається безкоштовно. Для груп можлива організація трансферу (автобус) з залізничного і автовокзалу. Недалеко від садиби знаходиться музей-масток Муравйових-Апостолів, де ростуть історичні дуби, посаджені братами Муравйовими. Відстань до автовокзалу м Миргород – 11 км, до залізничного вокзалу – 13 км [7, с. 208].

Власниця комплексу «У Ганни Василівни» постійно виставляє інформацію про садибу на різних інтернет-сайтах. При натисненні клавіші «Докладніше про номер» видається наступна інформація: опис тримісного номеру: Затишний двомісний номер з двоспальним ліжком. У номері: супутникове телебачення, DVD, караоке, кондиціонер, холодна і гаряча вода, душ-ванна, туалет, умивальник, біде; ванна кімната: туалет, ванна кімната у номері; зручності у номері: кондиціонер, робочий стіл, опалення; мультимедіа та інтернет: телевізор, безкоштовний Wi-Fi.

У готелі 9 номерів. Комплекс також надає наступні послуги: конференц-зала, оздоровлення, автостоянка, розваги, сад, обслуговування номерів,

спортивні розваги. Реєстрація заїзду: з 12:00-13:00 годин. Реєстрація від'їзду: до 11:00-12:00 годин. У готелі є банкетний зал з живою музикою, можливо замовити харчування.

У музеї української садиби «Світлана» зібрано предмети сільських промислів: печі з чавунами і глечиками, рушники з народними візерунками, інші предмети побуту, якими користувалися у старі часи. Тут проходять традиційні «вечорниці» з піснями і забавами, а відвідувачі зможуть придбати народні сувеніри з кераміки, вишиті сорочки, тощо. Керує дійством підприємець С. Сідак. Гостей обов'язково пригостять українськими стравами – борщем з пампушками і часником, варениками, домашнім хлібом, щойно випеченим у печі.

«Кишинська садиба» розташована в мальовничому козацькому с. Кишинці центральної частини України, Полтавської області, Миргородського району. Недалеко від села проходить траса Лубни-Миргород, 235 км до Києва, 240 км до Харкова, 100 км до Полтави, 40 км до Хоролу і 10 км до районного центру міста-курорту Миргороду. Також від садиби 35 км до місця проведення щорічної Національної Велико-Сорочинської ярмарки. Власники пропонують відвідувати музей присвячений життю і діяльності М.В. Гоголя. А також у селі Дібрівка, що в 20 км від «Кишинської садиби» щороку, 2 травня, проходять Всеукраїнські кінні змагання.

Висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. У Миргородському районі налічується 15 садиб зеленого туризму. Перспективні напрямки організації туристичної діяльності субрегіону задекларовані в Стратегії розвитку туризму та курортів України на період до 2026 року, Стратегії розвитку туризму та курортів у Полтавській області на 2019-2029 роки та Стратегії сталого розвитку Миргородського субрегіону до 2028 р. Отже, в цілому, планування розвитку зеленого туризму в Миргородському районі здійснюється на належному рівні. Формування мережі об'єктів та інфраструктури активного відпочинку включатиме: розробку нових туристичних маршрутів на території субрегіону; створення Миргородського гірськолижного центру «Драгомир»; будівництво об'єктів та інфраструктури активного відпочинку в сільських населених пунктах, що і є перспективою подальших досліджень.

Література:

1. Давидюк І.В. Стратегічне планування діяльності туристичних підприємств на засадах кластерного підходу. *Інноваційна економіка*. 2013. № 6 (44). С. 106-112.
2. Дарчук В.Г. Формування стратегічних основ розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.03 / Донецьк, 2014. 21 с.
3. Дарчук В.Г. Рекламні маршрути по точках садиб як один з чинників розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні. *Бізнес-Інформ*. 2013. № 8. С. 204-210.
4. Ілляшенко С.М. Аналіз ринкових можливостей і потенціалу інноваційного розвитку організації на базі екологічних інновацій. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 3. С. 229-241.
5. Маховка В. Сільський (зелений) туризм як напрям розвитку сільських територій у Полтавській області. *Українська наука : минуле, сучасне, майбутнє*. 2018. № 10. С. 68-71.
6. Стеченко Д.М. Передумови і напрями формування туристичного ринку в Україні. *Туризм : Теорія і практика*. 2018. № 1. С. 5-11.
7. Ткаченко Т.І. Сталый розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. К. : КНТЕУ, 2006. 537 с.